

Sygn. akt VRC 191/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi V Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie :

Przewodniczący SSR Joanna Ławnicka

Protokolant st. sekretarz sądowy Dorota Czarcińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 października 2016 roku w Ł.

sprawy z powództwa A. M. (1)

przeciwko M. M. (1) i małoletniemu A. M. (2)

o obniżenie alimentów

1. oddała powództwo;

2. zasądza od powoda A. M. (1) na rzecz małoletniego pozwanego A. M. (2) kwotę 2400 (dwa tysiące czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt. V RC 191/15

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 28 maja 2015 roku powód A. M. (1) wniósł o obniżenie alimentów zasądzonych na rzecz małoletnich wówczas dzieci M. M. (1) i A. M. (2) zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 10 czerwca 2014 roku w sprawie XII C 1784/13 z kwoty po 2.400 zł. miesięcznie na każde z dzieci do kwoty po 1.300 zł. miesięcznie.

/pozew k. 2-8/

W odpowiedzi na pozew pełnomocnik małoletnich wówczas pozwanych reprezentowanych przez matkę D. M. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów postępowania.

/odpowieź na pozew k. 73-76/

W piśmie z dnia 8 lutego 2016 roku pełnomocnik powoda poparł powództwo przy czym wniósł nadto o zmianę sposobu wypłaty alimentów należnych M. M. (1) w ten sposób, że kwota 1.300 zł będzie płatna do rąk pełnoletniej córki do 10-ego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.

/pismo k. 90-92/

Na rozprawach w dniach 5 kwietnia, 9 czerwca i 11 października 2016 roku pełnomocnik powoda popierał powództwo, zaś pełnomocnik przedstawicielki ustawowej pozwanych, a później jedynie pozwanego, wnosił o oddalenie powództwa.

/protokoły rozpraw k. 477, 499-501, 508-513/

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 10 czerwca 2014 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt XII C 1784/13 Sąd Okręgowy w Ł. rozwiązał przez rozwód związek małżeński A. M. (1) i D. M. zawarty w dniu 19 grudnia 1992 roku w Ł.. Wyrokiem tym Sąd powierzył obojgu rodzicom wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi stron M. M. (1) i A. M. (2) ustalając, że miejscem zamieszkania dzieci będzie każdorazowe miejsce zamieszkania D. M.. Sąd obciążył oboje rodziców kosztami utrzymania i wychowania obojga małoletnich dzieci ustalając udział ojca w tych kosztach na kwotę po 2.400 zł miesięcznie na każde dziecko płatne do 10-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat do rąk matki małoletnich w miejsce alimentów ustalonych w akcie notarialnym Rep. A nr (...), sporządzonym w Ł. w dniu 8 listopada 2012 roku przed notariuszem M. W.. Żadna ze stron nie złożyła apelacji.

/wyrok k. 573-573v. Akt XII C 1784/13/

W toku sprawy o rozwód powód twierdził, iż kwota 1.300 zł. jest wystarczająca dla miesięcznego utrzymania 1 dziecka, jednakże wnosił o zasądzenie od niego na rzecz każdego ze swoich dzieci: A. i M. alimentów w kwocie po 2.400 zł. miesięcznie.

/ Akta XII C 1784/13 - protokół rozprawy k. 571-572, pismo procesowe k. 543-544/

Na skutek dokonanego przez rodziców pozwanych w dniu 8.11.2012 r., podziału ich majątku – matka pozwanych otrzymała działkę o powierzchni 14 arów zabudowaną domem o powierzchni 300 m², wartą wówczas około 1.200.0000 zł. i spłatę od ojca dzieci w kwocie 150.000 zł., zaś ojciec dzieci otrzymał 11 samochodów, motocykl, dwie działki o powierzchni 20 i 91,50 arów - położone odpowiednio w A. oraz w miejscowości F., działkę o powierzchni 39 arów położoną w miejscowości S. i 5 mieszkań o łącznej wartości około 1.666.500 zł.

/ Akta XII C 1784/13 – wypis z aktu notarialnego k. 9-15/

W dacie orzekania rozwodu powód spłacał następujące raty kredytu: 1250 zł., 1530 zł., 2303 zł.

/ Akta XII C 1784/13 – pisma k. 263-265/

Umową w formie aktu notarialnego zarejestrowaną w Rep. A nr 3532/2014, sporządzoną w Ł. przed notariuszem B. M. w dniu 6 czerwca 2014 roku A. M. (1) zobowiązał się do wpłacania na rzecz D. M. kwoty po 1000 zł wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu płatności, tytułem alimentów, w terminie do 10 każdego miesiąca, z góry za dany miesiąc, począwszy od miesiąca w którym uprawomocniło się orzeczenie w sprawie przed Sądem Okręgowym w Ł. XII C 1784/13 przez czas określony do lutego 2022 roku. Nadto A. M. (1) oświadczył, że w wykonaniu ciężącego na nim ustawowego obowiązku alimentacyjnego wobec pełnoletniego syna M. M. (3) zobowiązuje się do płacenia na jego rzecz alimentów w kwocie po 1.300 zł wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu płatności, tytułem alimentów, w terminie do 10 każdego miesiąca, z góry za dany miesiąc, począwszy od miesiąca w którym uprawomocniło się orzeczenie w sprawie przed Sądem Okręgowym w Ł. XII C 1784/13 przez czas określony do czerwca 2017 roku.

/ wypis akt u notarialnego k. 569-570 akt XII C 1784/13/

W dniu 29 września 2014 roku A. M. (1) przekazał D. M. skapitalizowaną kwotę alimentów za okres od października 2014 roku do lutego 2022 roku, których łączna wysokość wyniosła 89.000 zł. W dniu 2 października powód przekazał swojemu synowi M. M. (3) skapitalizowaną kwotę alimentów za okres od października 2014 roku do czerwca 2017 roku, których łączna wysokość wyniosła 42.900 zł. W wyniku tych operacji powód powiększył debet na swoim rachunku bankowym do kwoty przekraczającej 304.000 zł. Obie kwoty były przekazane uprawnionym w drodze przelewu dokonanego z konta „firmowego” powoda. D. M. ani M. M. (3) nie żądali skapitalizowania alimentów, które powód zobowiązał się płacić na ich rzecz.

/okoliczności bezsporne , historia operacji rachunku bankowego k. 14,16 /

Powód osiąga dochody z 23 źródeł. Prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą (...) A. M. (1), a nadto jest współnikiem w spółce (...). Powód jest właścicielem 8 lokali mieszkalnych, z których 6 jest przedmiotem najmu. W 2012 roku firma prowadzona przez powoda osiągnęła przychód w wysokości 2.836.940,12 zł, koszty uzyskania przychodu wyniosły 2.484.730,79 zł, a dochód wyniósł 352.209,33 zł. W 2013 roku wartości te wyniosły odpowiednio: 1.909.391,56 zł, 1.819.534,32 zł i 89.857,24 zł, w 2014 roku: 2.492.258,82, 2.438.529,64 zł i 53.729,18 zł, a w 2015 roku: 2.925.864,99 zł, 2.738.250,94 zł i 187.614,05 zł.

/zeznania podatkowe k. 30-39, 493-495 , zeznania powoda k. 499-500, 511-513 /

Miesięczne obciążenia powoda wynoszą: 4.800 zł tytułem alimentów płaconych na rzecz pozwanych, 5.000 zł tytułem spłaty kredytów mieszkaniowych, 1.500 zł tytułem spłaty pożyczki zaciągniętej w celu zapłaty skapitalizowanych alimentów na rzecz byłej żony, 2.300 zł tytułem spłaty pożyczki zaciągniętej w celu zapłaty skapitalizowanych alimentów na rzecz syna M. M. (3), 4.000 zł na utrzymanie siebie i obecnej małżonki oraz kwota 800 zł płacona od stycznia 2014 r. dobrowolnie na rzecz matki powoda. Powód zaciągnął kredyt obrotowy na działalność swojej firmy – miesięczne odsetki z tego tytułu wynoszą 400 zł i są rozliczane jako koszt działalności gospodarczej powoda.

Powód po podziale majątku kupił 3 mieszkania i w tym celu w latach 2012-2013, zawarł umowy kredytu, które do chwili obecnej są przez powoda spłacane.

We wrześniu 2015 r. powód zawarł związek małżeński. Jego żona jest zatrudniona na 1/20 etatu, aby miała ubezpieczenie zdrowotne, w praktyce pozostaje na utrzymaniu powoda. Na swoje utrzymanie powód wraz z żoną wydają 4.000 zł. miesięcznie.

/ bezsporne, zeznania powoda k. 499-500, 511-513 , uzasadnienie pozwu k. 7 , kserokopia umowy kredytu k. 46-46, 49-54, zaświadczenia k. 47-48 /

Obecne potrzeby małoletnich nie są mniejsze od ich potrzeb wskazywanych w okresie postępowania rozwodowego.

/ bezsporne ; zeznania D. M. k. 508 – 510, 513 /

D. M. jest zatrudniona na stanowisku administracyjno biurowym i zarabia około 1038 zł. netto miesięcznie.

/zaświadczenie o zarobkach k. 110/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o załączone do akt dokumenty oraz przesłuchanie stron. Sąd pominął dowód z zeznań świadka, z uwagi na fakt, iż treść tych zeznań nie wniosła nowych faktów do stanu faktycznego.

Rozstrzygnięcie w przedmiotowej sprawie sprowadzało się do porównania sytuacji stron z czasu poprzedniej konkretyzacji obowiązku alimentacyjnego, z obecną stron sytuacją, a także oceny możliwości zarobkowych pozwanego.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 133 § 1 k.r.o. oboje rodzice są obowiązani do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, zaś zakres tego obowiązku sprecyzowano w art. 135 § 1 i 2 k.r.o., który wskazuje, że jest on wyznaczany z jednej strony przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego, a z drugiej - przez zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego, przy czym obowiązek ten może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub wychowanie uprawnionego.

Zgodnie z treścią przepisu art. 138 k.r. o., w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego. Zakres świadczeń alimentacyjnych, zgodnie z treścią przepisu art. 135 k. r. o., zależy od usprawiedliwionych potrzeb osoby uprawnionej oraz możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Przez zmianę stosunków rozumieć należy istotne zwiększenie się potrzeb osoby uprawnionej, bądź istotne zmniejszenie się lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego.

Przepisy te dają materialno-prawną podstawę do żądania zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego poprzez podwyższenie, obniżenie lub uznanie za wygasły obowiązku świadczeń alimentacyjnych.

Podstawą żądania takiej zmiany musi być zaistniała istotna zmiana stosunków. Poprzez zmianę stosunków rozumie się zmianę możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, lub istotne zwiększenie lub zmniejszenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania.

Zakres świadczeń alimentacyjnych jest podwójnie uzależniony – z jednej strony zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, z drugiej od możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego.

Obowiązek alimentacyjny powoda względem pozwanych został ustalony w wyroku rozwodowym wydanym w dniu 10 czerwca 2014 roku na kwotę 2.400 zł. wobec każdego z pozwanych. Powód sam wnosił w sprawie rozwodowej o zasądzenie alimentów w takiej wysokości. W niniejszym postępowaniu, powód w pozwie nawet nie wspomniał o ewentualnym zmniejszeniu usprawiedliwionych potrzeb pozwanych. Treść pozwu wskazuje na pogorszenie możliwości majątkowych i zarobkowych powoda, ale nie na zmniejszenie potrzeb jego dzieci. Później, w toku procesu, strona powodowa wskazywała, iż koszty utrzymania małoletnich są mniejsze niż kwota 2.400 zł., z drugiej strony – matka pozwanych wskazywała, iż potrzeby pozwanych od czasu wyroku rozwodowego nie tylko nie zmniejszyły się, ale uległy zwiększeniu. Finalnie jednakże strona powodowa nie wykazała precyzyjnie (nawet nie wskazała ogólnie) w jakim zakresie usprawiedliwione potrzeby pozwanych miałyby ulec zmniejszeniu. Powód próbował wykazać jedynie że obniżenie przyznanych pozwanym alimentów odbyłoby się bez uszczerbku dla ich uzasadnionych potrzeb, bez wskazywania w jakim zakresie te potrzeby miałyby ulec zmianie. Należy podkreślić, iż kwoty alimentów ustalone w wyroku rozwodowym były dostosowane do ówczesnych potrzeb pozwanych. W niniejszej sprawie powód nie dowiódł, a na nim – wobec zasady rozkładu ciężaru dowodowego – spoczywał obowiązek wykazania tej okoliczności, że usprawiedliwione potrzeby uległy zmniejszeniu.

Odnosząc się natomiast do sytuacji materialnej powoda wskazać należy, że ustalając wysokość alimentów w toku sprawy XII C 1784/13 Sąd Okręgowy dostosował kwoty te do ówczesnych dochodów powoda. Wyrok rozwodowy został wydany w dniu 10 czerwca 2014 roku – najbliższy tej dacie roczny dochód powoda (możliwy do wykazania) pochodził z 2013 roku. W tymże roku wyniósł on 89.857,24 zł. W kolejnym roku tj. w 2014 dochody powoda uległy zmniejszeniu i wyniosły 53.729,18 zł. Był to jednak rok, którego połowa już upłynęła zanim wyrok rozwodowy stał się prawomocny, a zatem powód już wtedy winien wiedzieć, że jego dochody są mniejsze niż w roku poprzednim. Mimo to wnosił o ustalenie alimentów w kwocie 2.400 na rzecz każdego z pozwanych. Natomiast dochody powoda uzyskane w 2015 roku wyniosły 187.614,05 zł., a więc były wyższe niż dochody z 2013 r. i 2014 r. Są zatem wyższe od dochodów przyjętych do określenia wysokości świadczenia alimentacyjnego, którego obniżenia żąda powód. Dlatego też Sąd nie przyjął, iż możliwości zarobkowe powoda zmniejszyły się.

Na marginesie powyższych rozważań należy zaznaczyć, że prowadzenie działalności gospodarczej związane jest z ryzykiem handlowym, a dochody uzyskiwane w ten sposób są zależne od aktualnej sytuacji rynkowej. W związku z tym dokonywanie zmian w zakresie alimentów winno odbywać się przez odniesienie do względnie długiego okresu uzyskania określonego dochodu – w innym razie alimenty winny podlegać zbyt częstym zmianom. Jedynie znaczne obniżenie dochodów, utrzymujące się przez dłuższy czas i nie wystarczające do pokrycia przez zobowiązanego dotychczasowych potrzeb uprawnionych i swoich własnych, może dać podstawę do obniżenia świadczenia alimentacyjnego.

Ponadto w ocenie strony powodowej, od czasu uprawomocnienia się wyroku rozwodowego zwiększyły się wydatki powoda. W tym miejscu warto podkreślić, że zaciągnięcie kredytu przez powoda na zakup mieszkań miało miejsce jeszcze przed rozwodem, a zatem Sąd określając wysokość alimentów w wyroku rozwodowym brał niewątpliwie pod uwagę fakt, iż powód zobowiązany jest do spłaty kredytów mieszkaniowych. Co więcej sam powód wnosząc w tamtej sprawie o zasądzenie od niego na rzecz jego dzieci M. i A. alimentów wiedział, że ma obowiązek spłaty zaciągniętych kredytów mieszkaniowych, a mimo to wnosił o to, aby alimenty na rzecz każdego z dwojga młodszych dzieci wynosiły po 2.400 zł.

Natomiast niewątpliwie na zwiększenie obecnych wydatków powoda wpływ miała wcześniejsza zapłata przez powoda skapitalizowanej całej kwoty alimentów na rzecz byłej żony i pełnoletniego wówczas syna M. M. (3), dokonana już po uprawomocnieniu się wyroku rozwodowego.

Wyraźnego podkreślenia wymaga przy tym okoliczność, iż zaciągnięcie przez powoda pożyczek na jednorazową zapłatę alimentów na rzecz byłej żony i syna M. M. (3) było decyzją powoda, nie wymuszoną przez uprawnionych do tych świadczeń. Z punktu widzenia interesów finansowych powoda była to decyzja niekorzystna i niezrozumiała – zamiast kwot alimentów w wysokości 1.000 i 1.300 zł., powód jest zobowiązany do comiesięcznej spłaty pożyczek w wysokości odpowiednio 1.500 i 2.300 zł. Uwzględnienie powództwa prowadziłyby zatem do pogorszenia sytuacji dzieci powoda z uwagi na podjęcie przez niego niczym niewymuszonych i nieracjonalnych decyzji finansowych.

Wobec powyższego żądanie powoda o obniżenie świadczeń alimentacyjnych należnych A. M. (2) i M. M. (1) nie zasługiwało na uwzględnienie, wobec czego powództwo należało oddalić.

Oddaleniu podlegało powództwo także w zakresie zmiany osoby, której powód ma wypłacać alimenty na rzecz córki M. M. (1). W ocenie Sądu do zgłoszenia żądania w tym zakresie jest sama uprawniona z tytułu alimentów. M. M. (1) nie wystąpiła z takim żądaniem, dlatego należy przyjąć że odpowiada jej obecna sytuacja, w której do pobierania alimentów uprawniona jest matka, z którą stale zamieszkuje. Okoliczność uzyskania przez pozwaną pełnoletności nie jest w tym względzie decydująca.

W świetle powyższego powództwo podlegało oddaleniu w całości.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. Koszty te wyczerpały wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego obliczone zgodnie z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2002, nr 163, poz. 1348).